

Náš Kýrnik

ROČNÍK VIII.

číslo 1/APRÍL 2023

Informácie pre občanov obce Veľký Kýr

Výročia sakrálnych pamiatok obce

Tento rok oslavujeme 910. výročie prvej písomnej zmienky našej obce a zároveň v tomto jubilejnom roku majú aj niektoré naše sakrálne pamiatky svoje okrúhle výročia

str. 3

KYNDERKO:
Aj takto sme sa zabávali...

str. 5

Historik telom a dušou
Ľudovít Gróf

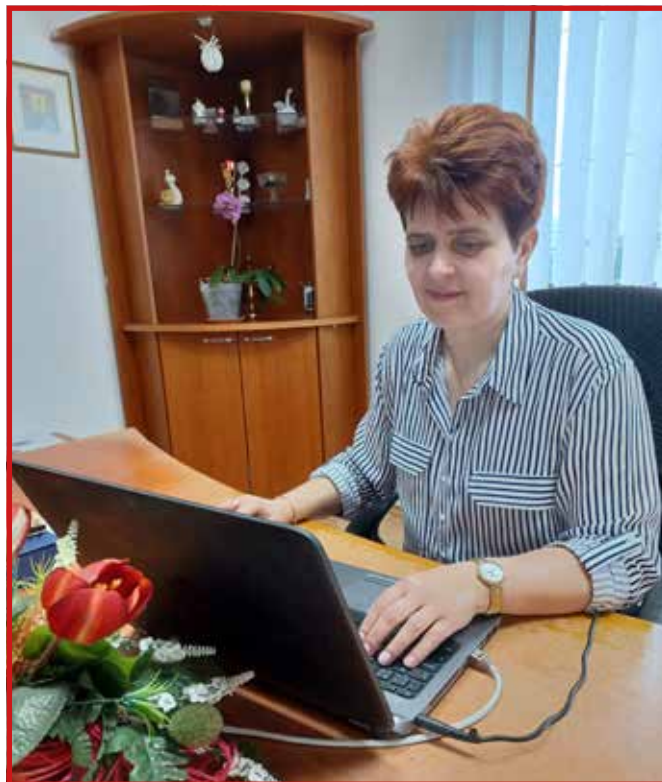
str. 7

Milí čitatelia!

Tento rok oslavuje naša obec 910. výročie svojej prvej písomnej zmienky a toto jubileum dáva dobrý predpoklad k tomu, aby sme vás prostredníctvom nášho časopisu oboznámili s históriou tých sakrálnych pamiatok obce, ktoré majú tento rok taktiež svoje okrúhle výročie, a prezradili aj niektoré zaujímavosti o obci, o ktorých ste možno nevedeli. V súvislosti s týmto jubilejným rokom sme sa rozhodli obnoviť uvítacie tabule našej obce na štátnej ceste I/64 a taktiež podporiť spoločnú zábavu našich občanov organizovaním spoločenských a kultúrnych akcií (muzikál Made in Hungaria, majáles s prvomájovou vatrou, obecný deň...), pričom ale ľutujeme, že sa nám na počesť jubilejného roka nepodarilo zrealizovať 2 roky pripravované projekty obnovy kultúrnych domov.

Náročná prípravná administrácia projektov, ktorá dvomi kontrolami úspešne prejde a tretia ju nečakane zamietne, vypovedá o neprofesionalite schvaľovacích inštitúcií, ktoré zároveň sami kritizujú nečerpanie dotácií. Vlár

ktorí tieto práce zrealizovali vo veľmi krátkom čase. Je to dôkazom toho, že plánované zámery, ktorých realizácia závisí od nás, sú vykonané čo najskôr, pričom napr. dokončenie detského ihriska v kultúrnom parku závisí v plnej miere od zazmluvneného dodávateľa.

Vážení občania! Napriek spomínaným neúspechom sa pokúsime o opätovné podanie našich projektov a dúfame, že tentokrát už budeme úspešní! Aj naďalej sa uchádzame o vašu podporu, lebo iba súdržné spoločenstvo sa môže úspešne rozvíjať a napredovať.

Ing. Judita Valašková – starostka obce

Nová uvítacia tabuľa obce

da svojimi nesprávnymi rozhodnutiami neustále sťažuje fungovanie samospráv; mestá a obce využíva ako bankomaty na financovanie svojich sľubov (napr. vyplácanie daňových bonusov zo skráteného výnosu podielových daní obcí, alebo nútenie financovania výdavkov neštátnych sociálnych zariadení z rozpočtu samospráv, atď.). Napriek týmto problémom sa snažíme plány obecného zastupiteľstva našej obce postupne realizovať: od začiatku roka sme ukončili odstránenie chorobou napadnutých tují na ulici Hlavná; pri dome smútku sme uložili plánovanú zámkovú dlažbu; z dôvodu zníženia nákladov na energie sme znížili a zateplili stropy v prístavbe obecného úradu a vymenili sme tu aj svietidlá za úsporné. Z rovnakého dôvodu sa vymenili aj staré svietidlá prístupovej cesty nového cintorína za LEDkové. Poďakovanie patrí zamestnancom obce a podnikateľským subjektom,

Znižovanie stropov OcÚ

Uloženie dlažby na cintoríne

Výročia sakrálnych pamiatok obce

Tento rok oslavujeme 910. výročie prvej písomnej zmienky našej obce a zároveň v tomto jubilejnom roku majú aj niektoré naše sakrálne pamiatky svoje okrúhle výročia:

Kaplnka Najsvätejšej trojice bola postavená v roku 1793. Jednoloďová malá stavba so 4 oknami slúžila najprv len ako pohrebisko šľachtickej rodiny Kántorových. Pred 230 rokmi ju dal postaviť Ferenc Kántor s povolením arcibiskupského vikára Szentillonayho. Hlavný oltárny obraz od neznámeho autora znázorňuje Svätú Trojicu. Starý kamenný oltár vraj uchovával relikvie Sv. Kelemena. Práve pred kaplnkou je hlavný vstup na starý cintorín. Žiaľ, pamiatku monumentálnej brány hlavného vchodu uchováva iba jediná dobová fotografia. Kamennú bránu zdobenú sochami anjelov dal zhotoviť dekan Nagy Lajos v prvej polovici minulého storočia. Brána s nápisom „Feltámdunk!“ („Vstaneme z mŕtvych!“) vznikla v dielni novozámockého kamenára Mihályja Fellnera. Z tohto pôvodného hlavného vstupu na cintorín sa zachovali len 2 železné krídla, ktoré v súčasnosti tvoria hlavnú bránu najstaršej časti cintorína. Kaplnka od tých čias prešla rozsiahlou rekonštrukciou, po roku 2006 sa vymenila strešná konštrukcia a veža do-

125-ročný mramorový kríž pri kostole

kamenný kríž s torzom ukrižovaného Krista. Stál v tieni stromov, ktoré však už boli vyrúbané.

Väčšinu krížov postavených v rokoch 1850 – 1930 postavili veriaci našej obce na vlastné náklady. Výročie postavenia

120-ročný malokýrsky kríž

skutočne starých krížov v našej obci:

Ústredný kríž na najstaršom cintoríne má 140 rokov. Kríž z červeného mramoru bol vysvätený 17. marca 1883, dal ho postaviť István Csebík. Stojí na malom návrší v tieni mohutných jaseňov.

Mramorový kríž na pamiatku utrpenia Ježiša Krista pred kostolom má 125 rokov. V roku 1898 ho zo zbierky dali vyrobiť a postaviť na tomto čestnom mieste András Veres a Mihály Szőke. Pôvodne mal svoje vlastné oplotenie s okolitým ozdobným porastom, okolo neho chodili ľudia a koče. Pri oplotení kostola bol posunutý o niekoľko metrov bližšie k stavbe, a tak sa dostal do vyhradeného kostolného areálu.

Malokýrsky kríž na stupňovitom podstavci pri moste má 120 rokov. Kríž dali postaviť obyvatelia Malého Kýru v roku 1903, je vytesaný z červeného mramoru. Význam križovatky, kde stojí, v minulosti umocnila aj nová Štátna škola zriadená v roku 1911.

Vo Veľkom Kýre stojí mnoho krížov. Naši predkovia ich nestavali z povinnosti, viedol ich k tomu oveľa silnejší motív: úcta k Všemohúcemu Bohu. Pri príležitosti týchto významných výročí nám naši predkovia odkazujú: postarajte sa o naše kríže naveky!

Melinda Baruszová

Naša 230-ročná kaplnka na starom cintoríne

stala medený povrch s novým krížom. Budova kaplnky bola rozšírená o sakristiu, chladiacu miestnosť a prístrešok, na ktorý sa opäť vrátil nápis „Feltámdunk!“. Vľavo od kaplnky je 225-ročný

krížov bolo voľakedy pravidelným sviatkom. Kríže postavené pri ceste značia, že sme prišli na katolícke územie, zvyrazňujú túto skutočnosť. Tento rok nesmieme zabudnúť ani na výročie troch

Malí koledníci

Z kalendára sviatočných podujatí...

Začať sviatky veľkým adventným vencom pri obecnej úrade, zažínaním čísel v okennom adventnom kalendári, príchodom Mikuláša či postavením figurálneho Betlehemu pri kostole sa vo Veľkom Kýre stáva tradíciou. Celé adventné obdobie nás rozhlas v rušnej, sviatočne vyLEDkovanej obci pozýval na adventné koncerty a obecná televízia na silvestrovskú zábavu. Z mnohých domácností nás pri prechádzke mamičila vôňa čerstvo upečených oblátok a trubičiek. Po odznení všetkých vianočných večierokov a návštev upršaných mestských adventných trhov sme zostali doma s rodinou. V našej obci so svojimi príbuznými, v našej farnosti so svojím harmonogramom sviatočných obradov. Na sviatky sa dôkladne pripravovala nielen obecná samospráva a farské spoločenstvo, ale aj naše aktívne spoločenské organizácie – ich členovia so svojimi rodinami plánovali, zabezpečovali a tvorili hlavne vo svojom voľnom čase. **To sa nedalo nevidieť, nepočuť, nevidovať.** Na Štedrý deň predsa chodili malí koledníci s betlehemským ohňom, počas nočných omší zaplavili svojím príveti-

vým svetlom celé okolie kostola desiatky lampášov. Po svätých omšiach na **1. i 2. sviatok vianočný** sa konali krátke predstavenia – nádherný koncert ženského speváckeho zboru a dojímavý program koledníkov. Po dôležitých rodinných návštevách sa síce mnohí vydali za športom a zážitkami do hôr či wellnessu, ale život v Kýre **medzi sviatkami** napriek tomu neutíchol. V kultúrnom dome predsa prebiehala populárna LAN párty; živo bolo aj v areáli FC, kde hokejbalisti „vstúpili do novej éry hokejbalu“ vybudovaním parádneho ihriska. Futbalový FC Veľký Kýr bilancoval jesennú časť sezóny ešte pred vianočnými sviatkami v kultúrnom dome. Kto nechcel iba doma lenivieť, mohol zísť do niektorej telocvične alebo si aspoň zo zvedavosti prejsť novú cyklotrasu na hrádzi rieky Cetínka za dedinou.

Prišiel Silvester. Kostol zaplnili veriaci, pre ktorých k tomuto dňu neodmysliteľne patrí aj ďakovná sv. omša. Vždy je zaujímavé vypočúť si bilanciu za uplynulý rok – a tentokrát konečne tak pozitívnu, že sa v našej farnosti v roku 2022 narodilo viac detí, než koľko bolo zosnulých.

Prišiel k nám Mikuláš

Pozvanie na rodinnú batôžkovú zábavu do veľkého kultúrneho domu prijali desiatky rodín, a tak sa so starým rokom lúčili za spoločného tanca bratanci a sesternice, susedia i kolegyně; nezáležalo na veku, každý sa tešil na tombolu a polnočný ohňostroj. Pamätne bude, že bolo nezvyčajne teplo tak v noci, ako aj na nový rok. V prvom vysielaní obecnej TV sa obyvateľom prihovorila pani starostka, ktorá mimochodom takisto vyzdvihla aktívnu činnosť obyvateľov obce pôsobiacich v rôznych športových a kultúrno-spoločenských organizáciách. **Traja králi** roznašali

Vianočné vystúpenie detí MŠ

Dobrá novinu koledovaním po obci za jasného slnečného počasia. Na ďalší deň bolo vo veľkom kultúrnom dome voňavo a veselo rušno. Tradičný novoročný tanečný dom je vždy spojený so súťažou o najlepšie upečený koláč.

Toto všetko sa dalo vidieť, počuť, cítiť, zažiť vo Veľkom Kýre na prelome rokov 2022 a 2023. Tu sa vždy niečo deje! Ako divák či hosť sa mohol rôznych akcií zúčastniť hocikto; dvere Božieho chrámu sú otvorené pre každého; mnohé dôkladne propagované podujatia odvysielala aj obecná televízia a fotoalbumov sú plné sociálne siete. Tu sa organizovanie čohokoľvek nekončí neúspechom, lebo tu fungujeme ako dobrá a skutočne „akčná“ komunita.

Melinda Baruszová

©katy-photo.sk
Zuzana Oravcová

KYNDERKO: Aj takto sme sa zabávali...

Spoločné veľkonočné prípravy

Obec Veľký Kýr v spolupráci s OZ Kynderko, Jednotou dôchodcov, Klubom dôchodcov a Citarovým súborom Mórince spoločne zorganizovali prípravy na Veľkú Noc vo veľkom kultúrnom dome. Po dlhšej odmlke sa toto milé podujatie uskutočnilo 25. marca za účasti detí, rodičov i starých mám. Nemohlo chýbať maľovanie vajčiek, ani spoločná výroba ďalších veľkonočných ozdôb. Ďakujeme členom Jednoty dôchodcov, že i tento rok prichystali nespočetné množstvo veľkonočných vajčiek na výzdobu centra našej obce, čím určite vyčaria úsmev nejednému okoloidúcemu. Ďakujeme aj Klubu dôchodcov za ich chutné pohostenie, p. Eve Kováčovej a Eve Baňarovej, že nám prácne pripravili a upiekli kalkýš, ktorý je tradičným jedlom pôstneho obdobia. Sme radi, že aj tento pokrm plný vitamínov sa v našej obci stále pripravuje a teší sa nemaléj obľube. Podrobnú prípravu kalkýša nám priblížila p. Margita Szárazová, za čo jej patrí vďaka. Marta Baruszová na podujatie pripravila veľkonočného slameného zajaca, ktorý počas sviatkov zdobí chodník rodín pri kostole. Naše poďakovanie patrí aj Andrejovi Javorčíkovi za podrobný návod a ukážku, ako si môžeme upliesť veľkonočný korbáč z 8 kusov vrbového prútia. Podľa tradícií sa korbáč mal každý rok pripraviť z čerstvých prútov a korbáčom sa malo dotknúť nôh, chrbta a rúk dievčat, aby boli celý rok šikovné a pracovité. Na veľkú radosť detí sme do programu tento rok zaradili aj populárne hľadanie vajčiek. Za odmenu si každé dieťa odnieslo čokoládové vajčko alebo zajačika. Poďakovanie patrí každému, kto sa k nám v tento slnečný deň pridal a tešíme sa, že veľkonočné tradície sú v našej obci stále živé.

Aj touto cestou by sme chceli povzbudiť našich obyvateľov, keď máme čas a možnosť, navštevujeme spoločenské podujatia pripravované obcou a miestnymi organizáciami, pretože tieto podujatia sú v prvom rade pre obyvateľov našej obce. Ich cieľom je, aby sme sa viac spoznali, trávil spolu hodnotný čas a v neposlednom rade, aby nás vytiahli z kolotoča pracovných povin-

ností. Spoločné stretnutie bolo 21. apríla, stretli sme sa spolu s organizáciami a obyvateľmi obce, aby sme spoločne vyčistili naše okolie. 23. apríla sme boli na maďarskom muzikáli „Made

Pletenie korbáčov

Vešanie kraslíc

in Hungária“ a 30. apríla pozývame všetkých na majáles spojený so stávaním mája a zapálením prvomájovej vaty. V rámci majálesu nám tento deň bude hrať kapela Veselá muzika a DJ Xelo. V júni sa uskutoční folklórne podujatie organizované MO Csemadoku, v júli sa môžeme tešiť na Deň otvorených pivníc, ktorý organizuje Čerdavin, a aj tento rok pripravujeme letné Dni obce, ktoré sa uskutočnia 28. – 30. júla. Pre bližšie informácie sledujte stránku obce, facebook a počúvajte obecný rozhlas.

Podujatia, na ktorých sme sa už tento rok mohli stretnúť:

- 7. január – Novoročná veselica a súťaž v pečení koláčov (ZMRnS)
- 15. január – Spravodlivosť nadovšetko – divadelné predstavenie (MO Matice Slovenskej)
- 28. január – Ples (MO Matice Slovenskej)
- 11. február – Ochutnávka zabíjačkových špecialít (Obec)
- 18. február – Fašiangová rodinná zábava (ZMRnS)
- 19. marec – Spomienková slávnosť na roky 1848 – 1849 (Csemadok)
- 25. marec – Degustácia vína (Čerdavin)

Viktória Száraz

Zaujímavosti o našej obci – VEDELI STE?

VÝVOJ INFRAŠTRUKTÚRY OBCE

Školské vzdelávanie *1812 / kamenná štátna spojovacia cesta Nitra – Nové Zámky *1836 / železničná trať * 1876 / pobočka pošty *1883 / regulácia toku rieky Nitra * 1936 – 1937 / elektrifikácia obce *1938 – 1950 / telefón *1938 / obecný rozhlas *1960 / futbalové ihrisko * 1966 / nový cintorín *1983 / plynofikácia obce * 1984

SOCHY SVÄTÝCH V OBCE

Sv. Anna / socha sv. Urbana / socha sv. Jána Nepumuckého / Sv. Vendelín / Sv. Hubert / Sv. Florián / Sv. Klement I. / Sv. Štefan kráľ

ZNÁME KAPELY

uplynulých 55 rokov

Meteor / The Jewellers / Anonym / Omikron / dychovka dobrovoľných hasičov / Action / Csukamájolaj / Kiero Grande / Anonym+

VÝSTAVBA ZNÁMYCH VEREJNÝCH BUDOV

Rímskokatolícky kostol Povýšenia sv. Kríža a fara 14. stor. / krypta v podzemí kostola *1734 – v r. 1786 zamurovaná / vodný mlyn *1778 – v r. 1962 zbúraný / kaplnka sv. Trojice *1793 / železničná stanica *1910 / malokýrska štátna škola – neskôr škôlka *1911 / cirkevná škola – dnešná stará budova obecného úradu *1927 / malý kultúrny dom *1937 / JRD *1949 / samoobsluha Jednota *1962 / základná škola *1965 / Motorest * 1969 / budova bývalého Elektrovitu *1976 / veľký kultúrny dom *1979

HERALDICKÁ ZAUJÍMAVOSŤ

Napriek tomu, že je známy fakt existencie kostola **Sv. Klimenta**, obec si za znak nezvolila tohto svätca. Na dokumente z roku 1616 je odtlačok pečate v strede s postavou **Sv. Vojtecha**, patróna ostrihomskej diecézy, symbolu vtedajšieho zemepána obce. Do dnešného dňa sa zachovalo pečatidlo, ktorého pravosť vyjadruje jeho kruhový **SIGIL (lvm) : OPPIDI : NAGYKERIENSIS**. V strede pečatného poľa je opäť vyrytý biskup Sv. Vojtech, ktorý má vo výške pása rozložený letopočet 16 71.

NAJČASTEJŠIE PRIEZVISKÁ

Podľa prieskumu z r. 1993, kedy mala naša obec 3368 obyvateľov, bolo evidovaných 312 rôznych priezvisk. Najčastejším z nich bolo priezvisko **Száráz** – užívalo ho 399 občanov, čo predstavovalo necelých 12 % celkového obyvateľstva. Ďalšími najčastejšími priezviskami boli **Maly** (124 občanov), **Dojcsán** (117), **Veres** (117), **Szládsecsék** (96).

ZMENY NÁZVOV ULÍC po r. 1991

Ulica Štefana Majora > Hlavná ulica
Mierová ulica > Apátska ulica
Pionierska ulica > Školská ulica
Ulica Červenej Armády > Pažiť
Ulica Partizánska – Malá Pažiť
Ul. Kpt. Nálepku – Veľká Pažiť
Ulica Februárového víťazstva - Hámad
Ul. Československej armády – Malokýrska ul.

Kalendár podujatí na rok 2023

Dátum	Podujatie	Organizátor
21. 4. 2023	Deň Zeme – upratovanie obce	Obec a organizácie
23. 4. 2023	Made in Hungária – muzikál v maď. jazyku	Obec
30. 4. 2023	Stavanie mája/vatra – Veselá muzika, DJ Xelo	Obec
04. 5. 2023	Pobožnosť pri soche Sv. Floriána	Farský úrad, Dobrovoľní hasiči
21. 5. 2023	1. Sväté prijímanie	Farský úrad
28. 5. 2023	Pobožnosť pri soche Sv. Urbana	Farský úrad, Vinári
11. 6. 2023	Slávnostná procesia Božieho tela	Farský úrad
17. 6. 2023	Folklorný deň	Csemadok
18. 6. 2023	Pobožnosť pri soche Sv. Huberta	Farský úrad, PZ Hubert
08. 7. 2023	Deň otvorených pivníc – Čerdavin	Čerdavin
28.-30. 7. 2023	Dni obce – 910. výročie	Obec
13. 8. 2023	Pobožnosť pri soche Panny Márie	Farský úrad
20. 8. 2023	Pobožnosť pri soche Sv. Štefana kráľa	Farský úrad, MO Csemadoku
16. 9. 2023	Hodová jedenástka	FC Veľký Kyr
17. 9. 2023	Hody	Farský úrad, Obec
30. 9. 2023	Parlamentné voľby	
01. 11. 2023	Sviatok všetkých Svätých – pobožnosť na hornom cintoríne	Farský úrad
November 2023	Jesenná maska disko	Kynderko
02. 12. 2023	Požehnanie adventného venca	Farský úrad
03. 12. 2023	Mikuláš pre deti	Obec
05. 12. 2023	Príchod Sv. Mikuláša do kostola	Farský úrad
December 2023	Výstava ručných prác	Jednota dôchodcov

Zmena programu vyhradená!

Program obecných dní:

28. 7. 2023:

- M-ROCK
- KARTHAGÓ
- DJ XELA

29. 7. 2023:

- SPIEVANKOVO
- MÁRIÓ a HARMONIKÁS
- QUEENMANIA
- ARTI & GIFO RETRO SHOW

30. 7. 2023:

- svätá omša
- pobožnosť pri soche sv. Anny

Historik telom a dušou - Ľudovít Gróf

Takýmto prívlastkom môžeme nazvať polyhistora Ľudovíta Grófa, ktorý síce už 56 rokov nežije vo Veľkom Kýre, ale jeho korene siahajú do tejto obce. A nielen korene, ale aj jeho srdce a to sú dôvody, prečo spolupracuje s pani starostkou Juditou Valaškovou. Výsledkom tejto spolupráce sú štyri spomienkové knihy o osudoch Kýranov, bojujúcich v I. a II. svetovej vojne.

Pán Ľudovít, hovoriaci a píšuci svoje diela v štyroch jazykoch /anglicky, nemecky, maďarsky a slovensky/ svoju spisovateľskú kariéru začal odbornými článkami vo VUNAR-e Nové Zámky, kde pracoval 17 rokov. Ústav mal výbornú knižnicu s nemeckými odbornými knihami a časopismi, z ktorých prekladal, a v roku 1993 vyšla jeho prvá odborná kniha /v spolupráci so 73 lektormi/ Technický prekladový slovník Nemecko-Slovenský /80 000 slov, Vydavateľstvo alfa Bratislava/. Historik síce odišiel v roku 1967 študovať strojnícku fakultu do Bratislavy, ale veľmi rád sa vracal do Kýru, kde strávil úžasné detstvo. Už ako malý chlapec mal rád spomínanie starších mužov na ich zážitky z I. svetovej vojny. Neskôršie, keď sa v obci konali

slávnosti sv. Urbana, v kýrskych vinohradoch navštevoval vínne domčeky „hajlochy“, a tu pozorne počúval skupinky spomínajúcich rovesníkov otca, bývalých účastníkov II. svetovej vojny. Pavol Veres, starý otec pán Ľudovíta, bol veľký rozprávač a účastník bojov na Pijave a pri Soči /tal. Isonzó/. Dedkovo a otcovo /Jozef Gróf/ rozprávanie vyústilo do napísania a vydania knihy „Niekdže na južnom Slovensku, 1867 – 1949“ /2011/. S pomocou pani starostky zbiera od roku 2015 informácie o Kýranoch, ktorí buď zostali na fronte, alebo zahynuli počas bojov a na novom cintoríne doplnili na pomníku mená padlých. Ľudovít náhodne objavil u novozámockého veterinára obecnú kroniku, ktorú písal veterinárov otec János Dojcsan /1898 – 1996, bývalý kronikár obce/, a pri jednej slávnosti odovzdal ju do rúk starostky obce.

Pán Ľudovít Gróf získal v r. 2015 medzinárodný diplom historika v Zürichu

/po dvojročnom diaľkovom štúdiu/ a od jari 2022 je /na základe uznania odborných publikácií/ členom Historickej rady tamajšieho Historického ústavu. 24. 4. 2015 prednášal v Budapešti na celosvetovej konferencii „Centenáriom k 1. svetovej vojne“. Názov prednášky bol „Udalosti I. svetovej vojny z pohľadu južného Slovenska“. Celkovo napísal 22 historických kníh. Spolu s manželkou radi cestovali, obzvlášť po stopách svetových vojen a sú prípady, keď nadšenci vojenskej histórie /zo Slovenska aj z Maďarska/ absolvujú trasy na základe jeho kníh.

„Nomen est omen“ (meno je znamenie) platí pre tohto historika na sto percent. Veď kto iný, ak nie gróf, by mal mať históriu v malíčku? A pán Ľudovít Gróf ju má nielen v malíčku, ale aj v hlave a v srdci.

*Mgr. Mária Derďaková
Pozn. Rozhovor v Nových Zámkoch,
kde p. Gróf býva*

Naša mama...

Naše mamy, mamičky... Slovo, ktoré je na celom svete zvukovo rovnaké aj pri vyslovení. Mama za svoju lásku k deťom nič nežiada, ničím ju nepodmieňuje, jej láska je nezištná a bez kompromisov. A keď ju aj veľmi nahneváme, vždy odpúšťa. Nestážuje sa, že je unavená, nevyspatá, že ju niečo bolí alebo že sa trápi. Od toho sme tu my, jej potomkovia a najbližší, ktorí by sme si mali jej prežívanie, pocity, ale aj prejavy všímať. Nie až vtedy, keď už bude neskoro zachraňovať. Pre nás, jej deti, urobí všetko, čo je dôležité a potrebné, berie to ako svoju najväčšiu povinnosť voči svojmu dieťaťu a oddanosť tomuto poslaniu. My sa vždy nezachováme, ako by bolo potrebné, a aj niekedy zabúdame, že mama je ten človek, ktorý si zaslúži našu najväčšiu úctu a lásku. Na rozdiel od nás, ona sa nikdy nezabudne opýtať: „Jedol si? Nič ťa nebolí? Čo si taká smutná?“ Pohladí nás a dodá nám vždy takú obrovskú silu a energiu, že sa až zahanbíme, kde sa v tej drobnej alebo starnúcej žienke toto všetko berie. Mama ti naleje vždy za tanier jej dobrej polievky alebo si ťa vypočuje aj ako skúseného manažéra, ktorý za ňou prišiel unavený a vystresovaný. Mama je ten človek, bez prítomnosti ktorého náš rodičovský dom prestáva byť útočiskom, kde sme vždy nachádzali lásku a pochopenie, teplo domova. Blíži sa

Deň matiek. Určite zabehnite za tou svojou mamou a poriadne ju vyobjímajte a vybozkávajte. Povedzte, ako ju máte veľmi radi, ako si ju vážite a ako veľa pre vás znamená. A doneste jej určite aj malý darček, možno miniatúrny, ale nech má radosť, že tá maličkosť od vás je iba pre ňu. Posedte si s ňou, zaspomínajte, zasmejte sa... Neviete, koľko tu totiž ešte bude s vami. Mama je len jedna.

- R -

Výsledky volieb do orgánov samosprávy obcí 2022 Helyhatósági választások eredménye 2022

Počet platných hlasov odovzdaných pre voľby starostu obce

Polgármesterre leadott érvényes szavazatok száma

1. Peter Čapucha, Ing., nezávislý kandidát	223
2. Judita Valášková, Ing., nezávislá kandidátka	912

Kandidáti zvolení za poslancov obecného zastupiteľstva

Megválasztott képviselők

1.	Ladislav Kottlík, Mgr. , SZÖVETSÉG - Magyarok. Nemzetiségek. Régiók. ALIANCIA - Maďari. Nérodnosti. Régióny	705
2.	Andrea Gyepes, Ing. , SZÖVETSÉG - Magyarok. Nemzetiségek. Régiók. ALIANCIA - Maďari. Nérodnosti. Régióny	571
3.	Erik Bottlík, Ing. , SZÖVETSÉG - Magyarok. Nemzetiségek. Régiók. ALIANCIA - Maďari. Nérodnosti. Régióny	521
4.	Zita Balážiová, Mgr. , nezávislá kandidátka	512
5.	Michal Száraz, SZÖVETSÉG - Magyarok. Nemzetiségek. Régiók. ALIANCIA - Maďari. Nérodnosti. Régióny	482
6.	Róbert Szabó, Mgr. , SZÖVETSÉG - Magyarok. Nemzetiségek. Régiók. ALIANCIA - Maďari. Nérodnosti. Régióny	428
7.	László Csepedi, SZÖVETSÉG - Magyarok. Nemzetiségek. Régiók. ALIANCIA - Maďari. Nérodnosti. Régióny	420
8.	Beáta Szárazová, Bc. , Sloboda a Solidarita	391
9.	Ján Kupeček , nezávislý kandidát	379

Náš Kýrnik..., občasník občanov obce Veľký Kýr, vychádza 2x ročne,

registrované Ministerstvom kultúry SR pod EV 5450/16, ISSN 2585-7134,
vychádza - obec Veľký Kýr, Nám. sv. Jána 1, 941 07 Veľký Kýr, telefón: +421 915 200 801,

email: starostka@velkykyr.sk,

IČO: 00309109. Redakcia časopisu: Ing. Judita Valášková, starostka obce – predsedníčka redakčnej rady.
Mgr. Alena Jaššová, promovaná žurnalistka – odborná mediálna poradkyňa a dozor pri komplexnom
zostavení obsahu a kreatívny tvorca časopisu, šéfredaktorka Vydavateľstva „HELENA“ so sídlom v Šali,
IČO: 34644237.

Grafika: Peter Orbán - Zoxó Press. ROČNÍK VIII., číslo PRVÉ/apríl 2023, ďalšie čísla vyjde v októbri 2023.
Časopis vychádza v náklade 1000 ks, plnofarebne. Nepredajné.

Nagyker infó

VIII. ÉVFOLYAM

1. szám/ÁPRILIS 2023

Nagyker lakosainak információs lapja

Szagrális műemlékeink évfordulóí

Táncház: Így szórakoztunk...

5. oldal

Ebben az évben ünnepeľjűk a község első írásos feljegyzésének 910. évfordulóját, ugyanakkor néhány szagrális lékművűnk is kerek évfordulót ünnepel

3. oldal

**Történész szívvel lélekkel
Gróf Lajos**

7. oldal

Kedves olvasó!

Mivel idén ünnepeljük Nagyker Község első írásos feljegyzésének 910. évfordulóját, ez az évforduló remek lehetőséget ad arra, hogy az újság oldalain keresztül megismertessünk Önökkel néhány érdekességet és bemutassuk azon emlékműveinket, amelyek ebben a jubileumi évben szintén kerek évfordulót ünnepelnek. Az évforduló kapcsán elhatároztuk, hogy a községbe vezető főút minkét irányából újratervezzük az üdvözlőtáblákat és néhány kultúrműsorral is támogatjuk lakosaink közös szórakozását /Made in Hungaria musical, májális tábortúzzel, falunapi műsorok .../, viszont sajnáljuk, hogy nem sikerült az ünnepi év tiszteletére kiviteleznünk a 2 éve készülő kultúrházfelújítási tervet.

A kárbavesztett pályázatokba fektetett munka, amelyet 2 ellenőrzés elfogad, majd egy harmadik váratlanul ellentmondásosan visszautasít, az állami intézmények szakszerűtlenségéről és hozzá nem értéséről tanúskodik. A kormány értelmetlen határozatok sokaságával gátolja a

rövid idő alatt sikerült elvégezni. Ez is bizonyítéka annak, hogy a tőlünk függő dolgokat igyekszünk haladéktalanul végrehajtani, míg a kultúrpark játszóterének befejezése pl. teljes mértékben a kivielező vállalkozótól függ.

Tisztelt lakosok!

Az említett kudarcok ellenére újra megpróbálkozunk a pályázatok beadásával és bízunk benne, hogy ezúttal sikeresek is leszünk! Továbbra is a támogatásukat kérjük, hiszen csak összetartó közösség tud előrelépni és sikeresen fejlődni.

Tisztelettel: Valáška Judit, polgármester

Új üdvözlőtáblák

községek működését; célzottan használja fel a falvakat és városokat saját ígéreteinek bankautomatáivá (pl. maszek szociális intézmények kiadásainak támogatása a község költségvetéséből, adóbónuszok kifizetése a községeknek folyósított adórészesedéséből, stb.) és miközben a kimerítetlen úniós támogatásokra panaszkodnak, saját maguk gátolják pályázataink kivitelezését.

Ennek ellenére a képviselőtestületünk által támogatott terveinket fokozatosan teljesítjük: az év eleje óta befejeztük a Fő utcai beteg tujafák kivágását; a ravatalozó térkövének lerakását; energiacsökkenés miatt elvégeztük a községi hivatal új épületében a mennyezetek hőszigetelését és lámpacseréjét, valamint ugyanebből az okból energiatakarékos lámpákra cseréltük az új temető feljáróján a régi villanyokat is. Köszönet a község alkalmazottjainak és a megbízott vállalkozóknak, hogy az említett munkákat

Községháza plafon leengedése

Temető térkövezése

Szagrális műemlékeink évfordulóí

Ebben az évben ünnepeljük a község első írásos feljegyzésének 910. évfordulóját, ugyanakkor néhány szagrális emlékművünk is kerek évfordulót ünnepel:

140 éves fogadalmi kereszt
(legöregebb temető)

A **Szentháromság kápolnája** az öreg temetőben 1793-ban épült Szentillonay érseki helynök engedélyével a nemesi Kántor család temetkezési helyéül. Kántor Ferenc építtette 230 éve, és csupán később vált temetői kápolnává. A régi oltára téglából épült és a szájhagyomány szerint Szent Kelemen ereklyéit őrizte. A Szentháromságot ábrázoló fő oltárkép ismeretlen művész alkotása. A kápolna előtt található a temető főbejárata. A monumentális főbejárati kapu emlékét sajnos csak egyetlen ránc maradt korabeli fénykép őrizi. A temető díszes kapuját, melyet angyalok szobrai díszítettek, Nagy Lajos plébános Fellner Mihály érsekújvári kőfaragóval készítette. A kapu 2 angyala és a „Feltámadunk!” felirat időközben megsemmisült, megmaradt viszont a két eredeti vasból készült kapuszárny, melyek jelenleg is legrégebbi temető bejáratát alkotják. A kápolna azóta széleskörű felújításon ment keresztül. 2006 után új tetőkonstrukció épült és a torony rézborítást és új keresztet kapott. A kápolna épülete sekrestyével és hűtő helyiséggel bővült. A kápolna előtti részt lefedték és viszszakerült rá a „Feltámadunk!” felirat is. Balra a kápolnától található a 225 éves

kőből készült kereszt, mely egykor lombos fák árnyékában állt.

A keresztállítás különösen a 19-20. században lett gyakori. Legtöbbjük 1850 - 1930 közötti és többségüket nem az egyház állította, hanem a hívek fizették a költségeket. A keresztállítás évfordulója valaha rendszeres ünnep volt. Az út menti keresztet azt is jelzik, katolikus területre érkezünk, annak jellegzetességét hangsúlyozzák. Településünkön idén a kápolna mellett 3 kereszt állításának az évfordulóját is érdemes kiemelni

Az **öreg temető** vasút mögötti részében álló **központi fogadalmi kereszt** ebben az évben 140 éves. A vörösmárványból készült kereszt 1883 március 17-én volt felszentelve. Csebík István állította.

A **templom előtti vörösmárvány fogadalmi kereszt** 125 éve emeltetett. 1898-ban adományokból Veres András és Szőke Mihály állították. Eredetileg saját díszkerttel és kerítéssel rendelkezett, lovasokocsikkal is meg lehetett kerülni. A templom bekerítésekor a keresztet pár méterrel továbbhelyezték és ma már a templomkert részét képezi.

A **kiskéri kereszt** lépcsős talapzatán a híd mellett 120 éves. A keresztet a Kis-

120 éves kiskéri kereszt

kéri lakosok építtették 1903-ban vörösmárványból. A keresztelés jelentőségét, ahol a kereszt is áll, az 1911-ben nyílt állami iskola növelte.

Sok kereszt áll Nagykéren. Elődeinknek nem volt kötelező feszületeket emelni, de volt valami más, sokkal erősebb indítékuk: a kötelesség és tisztelet a mindenható Isten felé. E jeles évfordulók alkalmából őseink fentről üzenik nekünk: viseljétek gondját a kereszteteknek mindörökké!

Melinda Baruszová

Az öreg temető 230 éves kápolnája

For you koncert

Év végi nosztalgianapló

A téli ünnepeket Nagykéren már hagyományosan is a községi hivatalnál felállított nagy adventi koszorú felszentelése, az ablakokban feldíszített adventi naptárok kivilágítása, Mikulás-várás és a

ták a házakat a betlehemi lánggal; az éjjeli és éjféli szentmisék alatt pedig sok-sok kivilágított lámpás fénye ragyogta be templomunk környékét. Karácsony első- és másnapján a szentmisék után rövid műsorok várták az érdeklődőket – a női kar karácsonyi fellépése, valamint a betlehemesek megható műsora. A fontos családi látogatások után sokan a sportot, a hegyeket vagy a wellness-látogatást választották,

Aki pedig nem akart az ünnepek alatt csak otthon lustálkodni, tornateremben szórakozhatott vagy kíváncsiságból kipróbálhatta a falu mögötti Cétényke gátján felépített új bicikliutat is. Szilveszterkor megtelt a templom azokkal a hívőkkel, akik számára a hálaadó szentmisén való részvétel már elképzelhetetlen. Érdekes volt meghallgatni az elmúlt naptári év összegzését és végre pozitív számokat hallani, amelyek szerint a 2022-es évben több volt a születések száma, mint az elhalálozásoké. Az év utolsó napján sok család elfogadta a meghívást arra a kultúrházban szervezett batus bálra is, ahol együtt mulathattak korraló tekintet nélkül kollégák, rokonok, ismerősök, akik közösen szórakozva várták a tombolát és az éjféli tűzijátékot. Sokan arra fognak emlékezni, hogy az év utolsó éjjelén és Újév napján is szokatlanul meleg idő volt. A kábeltelevízió első adásában a polgármester újévi köszöntőjében szintén pozitívan értékelte lakosaink aktív tevékenységét az egyes érdekszervezetekben.

Három Királyok ünnepén szintén szo-

Karácsony

templomnál elkészített betlehem jelzik. Ebben az időszakban a községi hangosbemondó is karácsonyi melódiával hívogatott az év végi adventi koncertekre, a kábeltelevízió pedig az évbúcsúztató szilveszteri mulatságra invitálta a lakosokat. A téli séták során sok háztartásból már a frissen sült karácsonyi ostya és aprósütemény illata áradt. Az évvégi céges bulik és az esős karácsonyi vásárok látogatása után jólesett családi körben otthon maradni: a községben a rokonságunkkal, a plébániaközösségben pedig az ünnepi szertartások szétírásának figyelmével. A karácsonyi ünnepekre nemcsak az önkormányzat és a plébániaközösség készült fel, hanem a faluban aktívan működő érdekszervezetek is: tagjaik a családjaikkal együtt terveztek, szervezkedtek és főleg a szabadidejükben készülődtek az évvégi eseményekre. Ezt nem lehetett nem látni, nem érezni, nem hallani és nem regisztrálni. Szentestén kis énekes betlehemesek jár-

de ennek ellenére Nagykéren sem állt meg az élet. A kultúrházban pl. a népszerű LAN-pártyn szórakozhattak a fiatalok és a futballpályán is zajlott az élet: itt a hokiballosok szórakoztak az újonnan felépített hokiballpályán. A helyi futballklub még a karácsonyi ünnepek előtt kiértkelte az őszi szezonját a kultúrházban.

Táncház

katlanul ragyogó és napos idő volt, az ünnep másnapján pedig a nagy kultúrházban terjengő finom kalácsillat és vidám hangulat hívta fel a figyelmet a hagyományos táncházzal egybekötött kalácsütőversenyre, amely már évek óta a falu első rendezvényévé vált. A felsorolt aktivitásokat látni, hallani, érezni és átélni lehetett Nagykéren a 2022 /2023-as évek fordulóján, ahol mindig történik valami! Az összes rendezvényen bárki résztvehetett, úgy, mint néző vagy vendég és az Isten háza is mindenki előtt nyitva állt. A helyi kábeltelevízió közvetítette a legtöbb eseményt és a szociális hálók fotóalbumai is megletelek a rendezvényeken készült felvételekkel. Kijelenthetjük, hogy nálunk minden rendezvény sikerrel zárul, mert lakosaink egy jól működő aktív közösség lelkes tagjai.

Melinda Baruszová

Női kar fellépése a templomban

Húsvétváró 2023

A községi hivatal, Kynderko, Nyugdíjas klub, Mórince citerazenekear és a Jednota dôchodcov tagjai idén közösen láttak neki a húsvétváró tavaszi rendezvény megszervezésének a nagy kultúrházban. Hosszabb szünet után idén március 25-én valósult meg ez a kedves összejövetel, ahol kicsik és nagyok együtt eleve-

nítették fel a nagybőjti és húsvéti szokásokat. Az elmaradhatatlan tojásfestés mellett sor került húsvéti díszek készítésére is, melyet nagymamák, szülők és unokák együtt készítettek el. Köszönjük a Jednota dôchodcov tagjainak, hogy fáradságot nem kímélve idén is elkészítették azt a temérdek tojást, amelyekkel színesebbé tehetjük községünk központját. Örülünk, hogy falunk legfiatalabb és korábban született generációja így módon is közelebb kerülhetett egymáshoz és ezáltal is be tudjuk vonni a gyerekeket a régi szokások folyamatába. Köszönet a nyugdíjas klub tagjainak is, akik finom aprósüteménnyel és üdítővel vendégelték meg a jelenlevőket, külön dicséret jár Kovács Évának és Banyár Évának az elkészített finom kötésért, va-

laminat Száraz Margitnak a kötés készítésének bemutatásáért. Sajnos már egyre kevesebben készítik ezt a vitamindús nagybőjti ételt, de településünkön még azért akadnak, akik ápolják ezt a hagyományt is. Barusz Márta jóvoltából a húsvéti nyuszi is ellátogatott a kultúrházba szalmabáb formájában és az ünnepek alatt a családi sétányt díszítette. Javorčík Andrej szakszerű hozzáértéssel mutatta be és tanította meg a jelenlevőknek a 8 darab fűzfavesszőből készült korbács fonását. A szokás szerint, a korbácsot mindig friss fűzfavesszőből kellett készíteni és finoman a lányok lábát, hátát és karját kellett vele megérinteni, hogy egész évben ügyesek és szorgosak legyenek. A gyerekek nagy öröme a modernebb tojáskereső versenyt is beiktattunk a programba. Jutalmul minden gyerek csoki tojást vihetett haza, melyet a Kynderko és a citerazenekear biztosított. Köszönjük mindenkinek, aki ezen a napsütéses napon részt vett a rendezvényen és reméljük, hogy nem hagyjuk elavulni a régi húsvéti népszokásainkat sem. Szeretnénk továbbá ezúton is biztatni községünk lakóit, hogy ha tehetjük, minél többen kapcsolódjunk be a község és a szervezetek által szervezett rendezvényekbe, hiszen ezek célja nemcsak a településünkön élő emberek, közösségek összeková-

csolása, hanem a szürke hétköznapokból való kiszakadásra is lehetőséget nyújtanak. Legutóbbi lehetőség a közös találkozásra, közösségünk javára április 21-én volt a „Föld napja” alkalmából – a falu és a szervezetek együttes szervezésében meghirdetett falutakarításon. Április 23-án a „Made in Hungaria” című magyar nyelvű musical került megrendezésre, április 30-án pedig

Közös tojásfestés a kultúrházban

Elkészült a finom kötés

közös májusfaállításon találkozhatunk, ahol a Veselá muzika zenekar és DJ Xelo fogja szórakoztatni az érdeklődőket. Júniusban kerül megrendezésre a helyi Csemadok szervezésében a hagyományos Csemadoknap, júliusban pedig a Cserdavin által szervezett Nyitott pincék napja, amely évről - évre több borkedvelőt vonz a szőlőhegyre. A 2023-as évben sem maradhat el a falunap, amelyet idén július 28. – 30 szervezünk. További részletekért figyeljék Nagyker Község honlapját, facebook oldalát és a hangosbemondót.

Rendezvények, melyek már az idén lezajlottak:

Január 7. – Újévi táncház és kalácsütő verseny (SZMSZSZ)

Január 15. – Igazságosság mindenkifelett (szlovák nyelvű színdarab, MO MS)

Január 28. – Bál (MO MS)

Február 11. – Disznótoros ingyencégek kóstolása (Nagyker Község)

Február 18. – Családi mulatság (SZMSZSZ)

Március 19. – Megemlékezés az 1848-1849 szabadságharcról a kopjafánál (Csemadok)

Március 25. - Borverseny (Čerdavin)

Viktória Száraz

Érdekességek községünkről avagy TUDTÁTOK-E ?

INFRASTRUKTÚRA

Iskolai oktatás falunkban *1812 / Nyitrát Érsekújvárral összekötő köves országot *1836 / vasút *1876 / postai kirendeltség *1883 / a Nyitra folyó megszabályozása *1936-37 / villamosítás *1938-50 / telefon *1938 / községi hangszóró *1960 / sportpálya *1966 / új temető *1983 / gázművesítés községünkben * 1984

MEGSZENTELT SZOBROK KÖZSÉGÜNK KÖZTERÜLETEIN

Szent Anna / Szent Orbán pápa / Szent Nepomuki János / Szent Vendel / Szent Hubertusz / Szent Flórián / Szent Kelemen pápa / Szent István magyar király

HÍRES KÉRI ZENEKAROK az elmúlt 55 évben

Meteor / The Jewellers / Anonym / Omikron / Önkéntes tűzoltók fuvószenekara / Action / Csukamájolaj / Kiero Grande / Anonym+

ISMERT KÖZÉPÜLETEINK

Szent Kereszt Felmagasztalása római katolikus templom és plébánia *14. század / templom alatti kripta *1734 – 1786 befalazták / vízimalom *1778 – lebontották 1962 / Szentháromság kápolna *1793 / vasútállomás *1910 / kiskéri iskola-később óvoda *1911 / emeletes egyházi iskola – mai községháza régi épülete *1927 / kis kultúrház *1937 / Földművelésügyi központ *1949 / Jednota önkiszolgáló *1962 / jelenlegi alapiskola területe *1965 / Motorest *1969 / Elektrosvit üzemrészes *1976 / nagy kultúrház *1979

HERALDIKAI ÉRDEKESÉG

Annak ellenére, hogy a község első temploma a Szt. Kelemen templom volt, nem ez a szent szerepel a község eredeti pecsétjén. Egy 1616-ból származó irat pecsétjén Szt. Béla látható, mint akkori földesúr és az esztergomi egyházmegye mecénása. A mai napig megmaradt az a pecsételő, amelynek hitelességét a kör alakú * SIGIL (Ivm) : OPPIDI : NAGYKERIENSIS felirat jelzi. A középpontban látható Szt. Béla püspök deréktáján az 1671 évszám olvasható.

„SZÁRAZOK” és más gyakori családnevek

Egy 1993-ban végzett kutatás szerint, amikor Nagykéreknek 3368 lakosa volt, ezek 312 családnéven osztoztak. A leggyakoribb vezetőnév a Száraz volt, 399 egyén viselte, ez a lakosság csaknem 12 %-a volt. Lakosaink közt 30 Száraz Mária, 16 Száraz Ilona és 14 Száraz Margit szerepelt. Ezt az elterjedt családnévet követte a Maly (124 fő), Dojcsán (117), Veres (117), majd a Szládecsek (96).

UTCANÉV VÁLTOZÁSOK 1991 után

(1991 előtt hivatalos magyar név nélkül)
Ulica Štefana Majora > Hlavná ulica/ Fő utca
Mierová ulica > Apátska ulica/ Apáti utca
Pionierska ulica > Školská ulica/ Iskola utca
Ulica Červenej Armády > Pažit'/Gyep utca
Ulica Partizánska – Malá Pažit'/ Kis Gyep Ul. Kpt. Nálepku – Velká Pažit'/ Nagy Gyep Ulica Februárového víťazstva - Hámad Ul. Československej armády – Malokýrska ul./Kiskéri utca

Eseménynaptár 2023

Dátum	Rendezvény	Szervező
2023.4.21.	A Föld napja – közös falutakarítás	Községi hivatal és a szervezetek
2023. 4.23.	Made in Hungária – musical	Községi hivatal
2023.4.30.	Májusfaállítás/tábortűz – Veselő muzika, DJ Xelo	Községi hivatal
2023.5.4.	Megemlékezés Szt. Flórián szobránál	Plébániahivatal, Önkéntes tűzoltók
2023.5.21.	Első szentáldozás	Plébániahivatal
2023.5.28.	Megemlékezés Szt. Orbán szobránál	Plébániahivatal, borászok
2023.6.11.	Úrnapi vasárnapi körmenet	Plébániahivatal
2023.6.17	Csemadoknap	Csemadok ASZ
2023.6.18	Megemlékezés Szt. Hubertusz szobránál	Plébániahivatal, PZ Hubert
2023.7.8.	Nyitott pincék napja	Čerdavin
2023.7.28.-30.	Falunapok – 910. évforduló	Községi hivatal
2023.8.13.	Megemlékezés Szűz Mária szobránál	Plébániahivatal
2023.8.20.	Megemlékezés Szt. István király szobránál	Plébániahivatal, Csemadok
2023.9.16.	„Búcsúti tizenegyes” verseny a futballpályán	FC Nagyker
2023.9.17	Templomunk búcsúja	Plébániahivatal, Községi hivatal
2023.9.30	Parlamentari választások	
2023.11.1.	Mindenszentek ünnepe-megemlékezés az új temetőben	Plébániahivatal
2023 november	Őszi maszka diszko	Kynderko
2023.12.2.	Az Adventi koszorú megáldása	Plébániahivatal
2023.12.3	Mikulás a nagykeri gyerekeknek	Községi hivatal
2023.12.5	Szt. Miklós ellátogat a templomba	Plébániahivatal
2023 december	Kézműves kiállítás	Jednota dőchodcov

A programváltozás jogát a szervezők fenntartják!

Falunapi műsorinvitáló:

2023. július 28:

- M-ROCK
- KARTHAGÓ
- DJ XELA

2023. július 29:

- SPIEVANKOVO
- MÁRIÓ a HARMONIKÁS
- QUEENMANIA
- ARTI & GIFO RETRO SHOW

2023. július 30:

- szent mise
- litánia a szt. Anna szobránál

Történész szívvel lélekkel - Gróf Lajos

Így is jellemezhetjük Gróf Lajos polihisztor, aki ugyan már 56 éve nem Nagykéren él, de gyökerei a faluhoz kötik. Nem csak a gyökerei, hanem a szíve is, és ez is indokolja azt, hogy együttműködjön Valaška Judit polgármesterrel. Az együttműködés eredménye az I. és II. világháborúban harcoló nagykeriiek soráról készült négy Emlékkönyv.

Gróf úr, aki négy nyelven /angolul, németül, magyarul és szlovákul/ beszél és írja műveit, írói pályafutását szakmai írásokkal kezdte, az érsekújvári gépészeti kutatóintézetben /VUNAR/, ahol 17 évet dolgozott. Az intézet könyvtárában német szakkönyvek is voltak, amelyekből fordított. 1993-ban jelent meg első szakkönyve/73 lektor közreműködésével 80 000 szó/ Műszaki német - szlovák szakszótár/ alfa Kiadó Bratislava./ A történész 1967-ben Pozsonyba ment, ahol gépészmérnöknek tanult, de szívesen tért vissza Kérre, ahol csodálatos gyermekkorát töltötte. Már kisfiúként is szívesen hallgatta az idősebb férfiak I.világháborús visszaemlékezéseit a háborúban átélt történésekről. A Szent Orbán napi ünnepségek keretében meglátogatta a nagykeri szőlőskertek

présházait, ahol már édesapja korosztályának II. világháborús emlékek felelevenítése volt a téma. Veres Pál, nagypapa nagy mesemondó volt és részt vett a Piave és Isonzó melletti csatákban. A nagypapa és apja /Gróf József- II.világháborús katona/ elbeszélései vezettek a „Valahol Dél-Szlovákiában, 1867-1949” című könyv megírásához/2011/. A polgármesterasszony segítségével 2015 óta gyűjti az információkat azokról a kériekről, akik a fronton harcoltak, vagy elesetek a csatákban és kiegészítették az új temetőben található emlékművön az áldozatok névsorát.

Lajos véletlenül, egy érsekújvári állatorvosnál találta meg a község krónikáját, amelyet Nagyker egykori krónikása, Dojcsan János /1898-1996/, az állatorvos apja írt és egy ünnepélyes fogadáson átadta a polgármesternek.

Gróf Lajos 2015-ben szerzett /kétéves távúti tanulmány után/ nemzetközi történész oklevelet Zürichben, ahol

2022 tavaszától /munkássága elismerése alapján/ tagja a ZMTE Történészek Tanácsának.2015.4.24-én a Budapesten rendezett nemzetközi centenáriumi ünnepségek keretén belül a zürichiek felkérésére előadást tartott az „Az első világháború történetének felvidéki vonzatai” címmel. Összesen 22 történelmi könyvet írt. Feleségével szívesen utazik, különösen a világháborúk nyomában, és előfordult, hogy a hadtörténelem kedvelői /Szlovákiából és Magyarországról is / az ő könyvei alapján készítették útvonali terveiket.

A „Nomen est omen“ /a név kötelez/ teljes mértékben illik a történészre. Hiszen ki másnak, mint a grófnak kellene úgy ismernie a történelmet, mint a tenyerét? Gróf Lajos úrnak nemcsak a kisujjában van a szakma, hanem a fejében és a szívében is.

Mgr. Mária Derdaková

Megjegyzés: Interjú Érsekújvárbán készült, ahol Gróf úr él.

Édesanyám...

Anyáink, mamáink... a szó, ami az egész világon hasonlóan hangzik, amikor kiejtjük. Az anya semmit nem kér a szeretetért cserébe a gyerekeitől, nem köti feltételekhez az önzetlen, kompromisszumok nélküli szeretetét. És még akkor is mindig megbocsát ha nagyon feldühítjük. Nem panaszkodik, hogy fáradt, hogy álmos, hogy valami bántja, vagy hogy aggódik. Ezért vagyunk itt mi, az ő utódai, a legközelebbi hozzátartozói, nekünk kell észrevenni az ő megéléseit, érzéseit és megnyilvánulásait. De nem csak akkor, amikor már túl késő megmenteni őt. Mindent megtesz értünk, a gyermekeiért, ami fontos és szükséges, ezt tekinti a legnagyobb kötelességének és a küldetésének. Nem mindig viselkedünk vele úgy, ahogyan kellene, sőt néha elfelejtjük, hogy anya az a személy, aki a legnagyobb tiszteletet és szeretetet érdemli. Velünk ellentétben ő sosem felejt el megkérdezni: „Ettél már? Nem fáj semmi? Miért vagy olyan szomorú?” Megsimogat minket, és mindig olyan hatalmas erőt és energiát ad nekünk, hogy szinte elszégyelljük magunkat, amikor arra gondolunk, hogy vajon hol születik meg mindez abban az apró vagy idősödő asszonyban. Anya mindig, még tapasztalt menedzserként is megkínál egy tányér finom levessel, vagy meghallgat, akkor is, ha fáradtan és zaklatottan érkezted hozzá. Anya az a személy, akinek jelenléte nélkül a szülői házunk megszűnik az a menedék lenni, ahol mindig is megtaláltuk a szeretetet

és a megértést, az otthon melegét. Közeledik az anyák napja. Mindenképpen látogassák meg az édesanyjukat és öleljék, csókolják meg. Mondják el neki, mennyire szeretik, mennyire nagyra értékelik, és milyen sokat jelent önöknek. És mindenképpen vigyenek neki egy kis ajándékot, akár egy aprócska figyelmességet, hadd örüljön, hogy ez a kis apróság csak az övé. Üljenek le vele, emlékezzenek, nevéssenek... Nem tudhatják, meddig lesz még önökkel. Anya csak egy van.

- R -

Štatistika za rok 2022- községi statisztika

Obyvatelia s trvalým pobytom k 31. 12. 2022

Állandó lakhelyű lakosok száma:..... 2994
 mužov - férfiak 1497
 žien - nők 1497
 deti do 15 rokov/gyerekek 15 éves korig 420
 dospelí nad 60 rokov /felhőttek 60 év felett..... 773

Obyvatelia s prechodným pobytom

Átmeneti lakhelyű lakosok száma..... 84

Počet úmrtí - elhalálozások:

mužov/férfiak 11
 žien/nők 23

Počet narodení - Születések:

chlapci/fiúk 22
 dievčatá/leányok..... 12

Uzavretie manželstva – házasságkötések száma:..... 26

Najstarší obyvatelia obce – községünk legidősebb lakosai:

muž - rok narodenia/született: 1929 93 ročný/éves
 žena - rok narodenia/született: 1922 100 ročná/éves

Počet nových domov – új házak száma: 5

Počet iných nových stavieb (napr. garáže)

új építmények száma: 10

Počet vydaných stavebných povolení

kiadott építkezési engedély: 19

Počet vydaných kolaudačných rozhodnutí

kiadott lakhatási engedély: 7

Zdroj: obecný úrad
 Forrás: Községi hivatal

Nagykér infó..., Nagyker lakosainak lapja, megjelenik kétszer évente,

engedélyezte a SZK Kulturális Minisztériuma, EV 5450/16, ISSN 2585-7134,

Pozsony, kiadja: Nagyker község, Nám. sv. Jána 1, 941 07 Velký Kýr, telefon elérhetőség: +421 915 200 801,
 e-mail: starostka@velkykyr.sk, IČO: 00309109. Szerkesztőség: Ing. Judita Valašková, polgármester - szerkesztőségi tanácselnök,
 Mgr. Alena JAŠŠOVÁ, újságíró – szakmai és mediális tanácsadó, valamint a lap összeállításának szakmai felügyelete,
 és a „HELENA” kiadó főszerkesztője – székhely: Végsellye, IČO: 34644237.

Grafika: Peter Orbán - Xoxó Press. VIII. évfolyam, 1. szám/április 2023.

A következő szám 2023 októberében jelenik meg. Megjelenik 1000 példányban. Ingyenes.